D Z I E N N I K   R A D I O W Y

z dnia 12.i 13.IX.1943 r.

Front Południowy

Londyn,11.IX.Na Maltę przybyła część floty włos.,a mianowicie 4 pan-
cerniki, w tym "Vittorio Veneto" największy pancernik włos.o pojemności
35 tys.ton,7 krążowników i 6 kontrtorpedowców.Flota włos.była atakowana
w drodze u wybrzeży Sardynii i przez bombowce niem.,które zatopiły 1 pan
cernik klasy "Roma".Niemcy spotkali sięz silną obroną włos.W drugiej czę-
ści drogi eskortę oddziałów włos.przyjęły kontrtorpedowce bryt. i siły po
wietrzne Sprzym.Z Barcelony donoszą,że do portów hiszpańskich i na Bale-
arach wypłynęło kilka okrętów włos.W Calabrii 8-ma armia ścigając wycofu-
jące się oddziały niem.dotarła do Catanzaro.W Apulii wojska bryt.,które
zajęły Tarent posuwają się w kierunku na Brindisi i Bari.W okręgu Neapolu
5-ta armia ameryk.zajęła po ciężkiej walce port Salerno,udaremniając kontr
ataki czołgów niem.W wielu punktach północnej i środkowej Italii trwają
walki włosko-niem.W Turynie,Mediolanie i innych miastach zajętych przez
Niemców wybuchły strajki,pracowników transportowych i elektrowni i sabota-
że.Przed zajęciem Mediolanu wycięto 4 kompanie niem. - przed obsadzeniem
rejonu Rzymu toczyły się krwawe walki uliczne w samym Rzymie.W Jugosławii
wojska bułgarskie zastępują wojska włos.

Londyn,12.IX.Na Malcie znajdują się już 34 jednostki floty wojennej
włos.,w tym 4 pancerniki,6 krążowników,10 kontrtorpedowców i 14 łodzi podw
Spodziewane jest przybycie dalszych jednostek floty włos.Do portów Sprzym
zawinęło nadto wiele statków handl.W Calabrii 8-ma armia zajęła Catanzaro
i posunęła się ku północy tak na wschodnim jak i na zachodnim wybrzeżu.
W Apulii wojska bryt.w błyskawicznym pochodzie zajęły wielką ufortyfiko-
waną bazę morską Brindisi,o 60 km.na wschód od Tarentu.Zarówno Tarent jak
i Brindisi są w pełnym stanie użyteczności i stanowić będą rejon wyjściowy
do dalszych operacyj przeciw Italii i Bałkanom.Brindisi położona jest za-
ledwie 100 km. od wybrzeży Bałkanów.W rejonie Neapolu toczą się bardzo
ciężkie walki na przyczółkach mostowych.Odparto ciężkie ataki niem.czoł-
gów i piechoty.,wspieranych przez lotnictwo.Lotnictwo Sprzym.wykonało na-
loty na rejon Neapolu na okolice położone na południe od Rzymu i na linię
kol.Salerno-Brindisi.Zestrzelono 19 samolotów niem.przy stracie 7 własnyc
Walki w tym rejonie przybierają z każdą chwilą na gwałtowności.Na tere-
nach zajętych przez Niemców,marsz.Kesselring ogłosił stan wyjątkowy.Straj
ki i sabotaże karane będą śmiercią.Na Samos wojska włos.poddały się wła-
dzom greckim.Lotnictwo bryt.z Bliskiego Wschodu zaatakowało obsadzone
przez Niemców lotniska na Rodos. - Król Wiktor Emanuel,marsz.Badoglio i
wyższe władze wojskowe znajdują się bezpiecznie w jednej z miejscowości
Italii.Komunikat nadzwyczajny O.K.W.donosi,że niem.oddziały spadochronowe
uwolniły Mussoliniego,udaremniając wydanie go Sprzym.przez marsz.Badoglio
- Dziś ogłoszone zostały wojskowe klauzule zawieszenia broni: 1)wydanie
wszelkiego rodzaju broni,i sprzętu wojennego,2)wydanie floty i lotnictwa,
3)oddanie do dyspozycji dowództwa Sprzym,portów i lotnisk,4)wydanie Sardyni
i Korsyki,jako baz wojennych do dyspozycji Sprzym.,5)wydanie floty handl.,
6)złożenie broni przez armię włos. i rozpuszczenie jej do domów,7)zastrzeże-
nie prawa kontroli Sprzym.nad wykonaniem tych warunków,oraz prawa do korzy-
stania z wszelkich możliwości,koniecznych do prowadzenia wojny,8)rząd włos.
ma dołożyć wszelkich xxxxx sił do wykonania tych klauzul,9)jeńcy wojenni
Sprzym.mają być natychmiast zwolnieni.Jeńcy wojenni włos.będą również zwol-
nieni.10)warunki polityczne,finansowe i gospodarcze będą wyznaczone później

Front Zachodni

Londyn,11.i 12.IX.Ofensywa lotnicza na północną Francję prowadzona jes
w dalszym ciągu.Dnia 11.IX.polski dyw.bombowców typu "Moskito"strącił bez
własnych strat 5 maszyn niem.nad Zatoką Biskajską.RAF atakowała żeglugę u
wybrzeży holend.,zniszczyła w rejonie Paryża 1 transportowiec niem. i podpa
liła w rejonie Hawru 1 ścigacz i 1 mały okręt wojenny.12.IX.RAF atakowała
lotniska niem.w Beaumont le Roger,Letrais,Rouen i port i lotnisko w Hawrze.
Ogółem strącono 15 maszyn niem.przy stracie 5 własnych.Radio lond.podało we
wszystkich językach wiadomość o walce 8 polskich Moskitów z samolotami niem
z dnia 11.IX.

Front Wschodni

Londyn,11.IX.Notuje się postęp wojsk sow.na szerokim froncie w kierunku łuku Dniepru i Kijowa.W centrum ofensywy wysunął się rejon Pawłogradu, gdzie wojska sow.przesunęły się o 12 km.,zajmując ponad 70 miejsc.Szybkie oddziały sow.,przedostały się w tym rejonie na tyły wojsk niem.Wojska sow. znajdują się o 75 km.na wschód od Dniepropietrowska i o 45 km.na wschód od linii kol.prowadzącej na Krym.Na północ od Kijowa wojska sow.sforsowały pozycje obronne na Deśnie,przechodząc na jej brzeg zachodni.W rejonie tym znajdują się oddziały sow.o około 130 km.od Kijowa.Niemcy kontratakują ściągając świeże rezerwy.Na pozostałych odcinkach frontu ofensywy rosyjskiej zanotowano dalsze stałe postępy.Niemcy stracili wczoraj ponad 200 czołgów i 49 samolotów.

Londyn,12.IX.Postępy wojsk rosyjskich na całym froncie od Briańska do Morza Azowskiego.W rejonie Briańska wojska rosyjskie posunęły się o około 5 km.,zajmując 40 miejsc.Znajdują się one w tej chwili w najbliższym punkcie o 20 km.na wschód od Briańska.W kierunku na Rosławl postęp wojsk ros. wynosi 6-8 km.Zajęto tam ponad 60 miejsc.Na północny-zachód od Kijowa wojska sow.znajdują się o 100 km.od tego miasta.Zajęto miejsc.Klicki.Klin między środkowym i południowym odcinkiem frontu pogłębia się.Na zachód do Bachmacza w kierunku na Priłuki,wojska sow.posunęły się o 8-20 km.,zajmując ponad 70 miejsc.m.in.Gadiacz,o 90 km.na południowy-zachód od Sum.W rejonie Charkowa posunięto się o 3-4 km.Na zachód od Stalino,wojska sow. posunęły się o 10-30 km.na zachód i południowy-zachód i zajęły ponad 50 miejsc.W tej chwili znajdują się one o 45 km.na wschód od kolana Dniepru.Z Moskwy donoszą,że cała linia kol.Moskwa-Zagłębie-Donieckie znajduje się już w rękach sow.W ciągu 10 mieś.Rosjanie odebrali Niemcom prawie wszystkie zdobycze z okresu 2 lat.Na południu front znajduje się na linii z października 1941. W czasie odwrotu niem.dochodzi niejednokrotnie do popłochu,w ręce sow.wpadło tysiąc wagonów załadowanych materiałem wojennym a w Barwenkowo zdobyli Sowieci 600 nieuszkodzonych wagonów, w tym 400 ze zbożem i żywnością.

Front Dalekiego Wschodu

Londyn, 11.i 12.IX.Na N.Gwinei sytuacja jap.w Laihi i Salamaua staje się beznadziejna.Po przerwaniu linii obronnej jap.przez Sprzym.stoją one przed upadkiem.

Wiadomości polityczne i ogólne

Londyn,11.IX.Churchill i Roosevelt wydali wspólną odezwę do marsz.Badoglio i narodu włos., w której m.in.wzywają Włochów,zdradzanych zawsze przez Niemców na polu walki,aby po uwolnieniu się z pod jarzma faszystowskiego zerwali się do wykonania ważniejszego zadania jakim jest uwolnienie się z pod jarzma niem.,gdyż Hitler grozi ziemi włos.takim samym terrorem, jaki stosuje wobec innych krajów okupowanych.Wybiła godzina walki o prawdziwą i istotną wolność,w której Włochom dopomoże przybywająca silna armia wyzwoleńcza.Odezwa kończy się słowami: " A więc naprzód Włosi do walki o wolność,sprawiedliwość i pokój." - Radio w Algerze skierowało apel do policji urzędników samorządowych i funkc.państw.,w którym pracę dla Niemców skwalifikowano jako zbrodnię wobec prawa i powiadomiono o postawieniu w stan oskarżenia Petaina i rządu Vichy. - Szwecja nie przyjęła do wiadomości niem wyjaśnienia w sprawie zatopionych kutrów rybackich. - Wspólne bryt.-ameryk. oświadczenie donosi,że w sierpniu zatopiono więcej niem.łodzi podwodn.niż Niemcy zatopili statków alianckich.O.K.W.doniosło,że zatopili ich 70.Gdziekolwiek pojawiły się łodzie podwodn.,które na Północnym Atlantyku naprzykład nie podejmowały prawie żadnych prób atakowania,były one zwalczane i ponosiły ciężkie straty.

Londyn,12.IX.Radiostacja nienazwana nadała dziś proklamację króla Wiktora Emanuela i marsz.Badoglio do narodu włos.,w której król oświadcza,że zawieszenie broni nastąpiło za jego wolą i wiedzą i Badoglio przypomina swój rozkaz zaprzestania walki przeciw Sprzym., a bronienia się przed atakami z innych stron. - Londyn podał dalsze szczegóły pertraktacyj.W połowie sierpnia Badoglio wysłał jednego ze swych generałów do ambasadora bryt w Hiszpanii a nazajutrz do ambasadora bryt. w Lizbonie,z zapytaniem,na jakich warunkach Sprzym.gotowi są zaprzestać walki.Po ponowiym żądaniu

87

bezwzględnej kapitulacji dalsze rokowania odbyły się na Sycylii,gdzie brał w nich udział ze strony rządu włos.gen.Castellano i przedstawiciel gen.Eisenhowera,który wraz z gen.Alexandrem uczestniczył w obradach.Przybył również Grandi. - Wiceprezydent U.S.A.Wallace,w przemówieniu wygłoszonym w Chicago o przyszłym pokoju powiedział,że jeżeli ma on być trwały musi być wolny od nędzy,obawy przed przedrobociem,głodem i chorobą.Nie może być walk międzyfabrykantami a robotnikami i właścicielami ziemi a robotnikami rolnymi.Kapitał i wynalazczość stwarzają nieograniczone prawie możliwości produkcji.Musi być zniesiony monopol,nadmierne podatki i kontrola państwa. W świecie współczesnym produkcja jest w stanie zabezpieczyć wszystkich od widma niedostatku. - W Bułgarii zastępuje Filowa do czasu utworzenia nowego rządu minister spraw wewnętrz.Gabrowski,znany z sympatii proniemieckich Propaganda niem.zaniepokojona wrażeniem jaki kapitulacja Włoch może wywrzeć na wasali, oświadczyła w audycji przeznaczonej dla Węgier,że żadna zdrada nie będzie tolerowana. - Z Budapesztu donoszą,że Horthy obraduje dalej z ministrami i ambasadorami.Oczekiwane są ważne deklaracje. - Król Jerzy VI.zarządził dziś odprawienie uroczystego nabożeństwa z powodu kapitulacji Włoch.Admiralicja bryt.przesłała do adm.Cunninghama depeszę z wyrazami uznania,dla jego odwagi i zręczności z jaką osiągnięto doprowadzenie floty włos.do portów bryt.Adm.włos.przybywającego na Maltę przywitał osobiście adm.Cunningham w towarzystwie gen.Eisenhowera.Na molo stała bryt.kompania honorowa. - Z U.S.A.donoszą,że produkcja mieś.ciężkich bombowców wynosi obecnie ponad tysiąc. - W Argentynie wybuchł wewnętrzny kryzys.Odbywają się demonstracje antyrządowe. - Prasa lond.ironizuje w dalszym ciągu na temat mowy Hitlera,zapytując,dlaczego nie powiedział on Niemcom,jakie przyjemności gotuje im na nadchodzącą zimę i nie dotknął nawet żadnego z bolących ich problemów,a tylko przelewał łzy nad przyjacielem,z którym tak dobrze się bawili kosztem swych narodów.

Sprawy polskie

Londyn,11.IX. 10.IX.w rocznicę nadania pierwszego komunikatu radiowego polskiego ruchu podziemnego,Londyn nadał krótkie wspomnienia z ważniejszych audycji i przesłał słowa szczerego podziwu dla tych dzielnych ludzi,którzy z narażeniem własnego życia trwają na swym posterunku,informując świat o tym co się dzieje w Polsce.Trud ich nie jest bezcelowy. - Prez.Rzeczypospolitej przyjął na herbatce króla Norwegii Haakona z małżonką i następcą tronu,w obecności ambasadorów obu krajów. - Polskie szkolnictwo emigracyjne na Bliskim Wschodzie znajduje się przeważnie w Palestynie i Egipcie.Rozwija się ono dobrze,utrzymując obecnie 5 szkół średnich ogólnokształcących o 1.400 uczniach i 6 szkół zawodowych o 1.200 uczniach. Praktyki odbywane są w zakładach ang. W bież.roku szkolnym otwarto gimnazjum mechaniczno-lotnicze i szkołę łączności.Wielki nacisk kładzie się na przygotowanie wojskowe. - Z Londynu podano wiadomość o całkowitym zburzeniu i rozstrzelaniu ludności wsi Solice przez Niemców,którzy tłumaczą to odwetem za zabicie w okolicy tej wsi 14 Niemców. W podobny sposób Niemcy zniszczyli w Polsce 350 wsi.

Londyn,12.IX.Biskup polowy Gawlina przemawiając po raz pierwszy od 2 lat,po pobycie swym w celach społeczno-charytatywnych w Rosji sow.,Iranie, Iraku,Palestynie i Ameryce powiedział,że wszędzie Polacy żyją pewnością w zwycięstwo i powrót do ukochanego Kraju.I przy pomocy Najświętszej Marii Panny nadejdzie dzień wolności,kiedy zabrzmią Jasnogórskie drzwony a spragnione usta tułaczów przylgną do serdecznej ziemi ojczystej. - Radio Watykan podało treść modlitwy ułożonej dla Polaków przez nuncjusza Cortesi,a zatwierdzonej przez Papieża " Najświętsza Panno Matko Boża ! czczona przez lud nasz w Jasnogórskiej Świątyni,której jesteś ozdobą kornie Cię błagamy,abyś jak dawniej wybawiałaś z niedoli naszych ojców,tak teraz na pomoc nam o Matko Najświętsza przybyła. Amen ".

W Anglii obchodziły święta pułkowe poznańskie dyw.bombowe i warsz.dyw. myśliwskie. - Rada Polonii ameryk.ogłosiła rezultat wpływów za sierpień na rzecz pomocy Polsce.Wpłynęło 46 tys.dodarów.

Radio "Swit" 12.IX.Po ironicznym omówieniu mowy Hitlera Swit przypomina że Franck od 1.IX.miał podnieść racje żywności.Chodziło mu o przychylność chłopów i robotników.Lecz jak zwykle poza chlebem wszystko okazało kłamstwem

Swit przepowiadał to.Pozostaje polska racja żywnościowa dostosowana do oko-
liczności wojennych.Robotnicy otrzymują posiłki z kuchni fabrycznej a na
kartki poza chlebem i trochę flaków nikt niczego nie dostał.Teraz będzie
jeszcze gorzej dla tych co nie pracują tam gdzie Niemcy każą.I dlatego
chłop polski kontyngentu oddawać nie będzie a sprzeda go na wolnym rynku.
Następuje wezwanie do obniżenia cen produktów na wolnym rynku,aby biedna
ludność miasta nie wyginęła z głodu w tej ostatniej lecz najstraszniejszej
zimie.Rolnik musi pamiętać,że głód i nędza dopomagają Niemcom do wyniszcze-
nia naszego narodu, a odpowiedzią może być tylko solidarność narodowa.
W dalszym ciągu wzywa się więcej posiadających do dzielenia się z bardziej
potrzebującymi w miarę możności żywnością. - W Anglii odbywa się Kongres
Związków Zawod.Pierwsza uchwała Kongresu zawiera postanowienie świata pra-
cy walki do ostatecznego zwycięstwa z barbarzyństwem Hitlera.Następują
uchwały o konieczności całkowitej odbudowy krajów okupowanych,o dążeniu
do budowy takiego świata,któryby nie cierpiał niedostatku i głodu.Imie-
niem polskiego świata pracy przemawiał min.Stańczyk,przedstawiając podzi-
wu godny opór chłopa i robotnika polskiego w Kraju i ciężki ich los.Prze-
mówienie było niezwykle serdecznie przyjęte przez Kongres.Polska ma przy-
jaciół w szerokich rzeszach robotników świata.-Ze Szwajcarii nadeszły wia-
domości o żołnierzach polskich,internowanych w tamt.obozach.Mimo skromne-
go wyżywienia są oni w doskonałej kondycji fizycznej.Stosunki wewnętrzne
między szeregowymi i oficerami doskonałe,istnieje braterstwo i zaufanie
wzajemne.Znikł analfabetyzm.Możliwości studiowania w szkołach średnich i
wyższych przygotowują nam kadry inteligencji.Męczy tęsknota za krajem. -
Mianowanie Himmlera panem życia i śmierci Niemców jest zrozumiałe w tym
stanie choroby na którą cierpią Niemcy to znaczy drżączki.W bałaganie
ewakuacyjnym miast niem.może rządzić tylko Himmler i jego sfora.Do fron
tu niem.dochodzą wiadomości tak spreparowane,że dziś niem.żołnierze nawet
w Polsce wyobrażają sobie,że Niemcy po dawnemu zwyciężają na froncie.
Dlatego trzeba im mówić ciągle prawdę. - Polska nie przestaje być ważnym
czynnikiem w tej wojnie i pozostanie nim po wojnie.Kto włada Polską sza-
chuje Zachód i Wschód.Stąd umizgi propagandy niem.,podjudzanie opinii pu-
blicznej i żerowanie na dniu 17.IX.1939 r.w Katyniu itp.w rozpalaniu nie
nawiści do Rosji.Z drugiej strony inna propaganda żeruje na Oświęcimiu i
Majdanku rozpalając naszą odwieczną nienawiść do Niemców.To komuniści
P.P.R.,którym wyniszczenie narodu polskiego jest tak samo jak Niemcom
bliskie sercu.Nasza sytuacja jest bardzo trudna,musimy być głusi na wszel-
ką propagandę i tylko jednolita postawa może nas z tej sytuacji wyprowa-
dzić ku prawdziwej wolności.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-